

Un regal immerescut

“És un regal immerescut”, ha escrit Antonio Cañizares als feligresos valencians en la seua carta de presentació. Segons com, la frase pot amagar un doble sentit, atès que l'autèntic regal que cobrava de feia anys era Madrid, l'arxidiòcesi més important de l'Estat. Això explica la relació tan tensa amb Antonio María Rouco Varela, que ara abandona la seu episcopal madrilenya a causa de la seua jubilació. Cañizares, que com a arquebisbe de Toledo va arribar a ser conegut amb el nom de *petit Ratzinger*, va haver d'emigrar al Vaticà, al costat del Ratzinger autèntic, perquè Rouco el volia ben lluny seu. A Roma esdevindria prefecte de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina del Sagrament, però ara el papa Francesc se n'ha desfet amb l'encàrrec de convertir València en una arxidiòcesi tan potent com la de Milà. Un copet a l'esquena, que en diuen.

Que València tinga un arquebisbe del seu país és notícia grossa. Des del segle XVIII tan sols n'hi ha hagut dos: Antonio Folch de Cardona, del 1700 al 1723, i Enrique Reig Casanova, del 1920 al 1923. Amb tot, Antonio Cañizares, el 60è administrador de la diòcesi des de la conquesta del rei en Jaume, va nàixer a Utiel, una població castellanoparlant que no va passar a jurisdicció valenciana fins al 1853. A diferència de la desena de bisbes valencians que hi ha escampats per l'Estat espanyol, la majoria dels quals són a Catalunya i a les Illes Balears, Cañizares no sap expressar-se en l'idioma del país. En aquest sentit, doncs, l'Església valenciana continua sense parlar la llengua del poble.

El moviment de bisbes ha fet emigrar a Madrid Carlos Osoro, fins ara arquebisbe de València. Afirmen que el papa Francesc anhelava un prelat que es caracteritzara per la moderació, després de tants anys d'ortodòxia amb Rouco, i el fet és que Osoro no s'ha significat per l'extremisme durant els cinc anys que ha estat al País Valencià. Més aviat s'ha limitat a no fer soroll,

El papa Francesc designa arquebisbe de València el cardenal Antonio Cañizares. Feia vora un segle que no hi havia un oriünd al capdavant de la diòcesi, però el nou prelat no destaca per la valencianitat, sinó que és conegut sobretot pel seu conservadorisme extrem.

fins i tot amb un excés de prudència. Després dels 17 anys de relació molt estreta entre Agustín García Gasco, arquebisbe del 1992 al 2009, i el PP valencià, el lustre d'Osoro ha servit per dissimular una mica els interessos comuns. Càntabre, procedent de les diòcesis d'Orense i d'Oviedo, potser no ha tingut prou temps per establir un tracte de més confiança. Siga com siga, el seu muscle va servir de molta ajuda a Francisco Camps quan l'any 2011 va dimitir el càrrec de president pel seu processament en el *cas Gürtel*. Home de profundes conviccions religioses, els mesos posteriors a la seua renúncia Camps va passar moltes estones dialogant amb Osoro.

Per bé que va arribar a la plaça del Palau amb aires renovadors i el desig d'aprendre la llengua del país, Carlos Osoro s'ha limitat, aquests anys, a llegir-la de manera molt esporàdica en algun acte solemne. L'oberturisme que preconitzava ha quedat reduït a una petita escletxa per què ni tan sols passava la llum.

El *Missal valencià*, una de les obres més importants de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), encara no ha rebut l'oficialitat que requereix per erigir-se en manual de bisbes i capellans a l'hora de celebrar l'ofici religiós. Enllestit des del 2002, l'AVL va publicar-lo l'any 2012 sense el *nihil obstat* de l'Arquebisbat, temorós de la reacció que podia aixecar en la seua parròquia. La normalització de la llengua, fonamentada en el reconeixement explícit de la seua unitat, mai no ha estat una preocupació de l'Església valenciana. Quan la setmana passada una periodista li va demanar per aquesta matèria, es va negar a respondre-li. Quan va preguntar-li per què no havia mantingut cap trobada amb els familiars de les víctimes del metro de València que cada dia 3 es concentren a la plaça de la Mare de Déu, tampoc no va voler dir-li res.

Sota l'aura de dialogant, l'arquebisbe Osoro ha declinat la seua presència en alguns actes que no li haurien resultat conflictius, però que, ideològicament, no s'adeien amb la seua manera de pensar; per exemple, malgrat la intermediació de diverses persones, no va acudir a l'homenatge que l'any 2010 es va tributar a l'activista cultural Josep Lluís Bausset amb motiu del seu 100è aniversari. Persona molt lligada al món eclesiàstic, amb un fill (Josep Miquel Bausset) que és monjo a Montserrat, a Bausset li hauria complagut molt la presència de l'arquebisbe a l'acte, però va resultar impossible.

Retorn a l'origen. Si Carlos Osoro, tot i els seus complexos, encarnava una certa moderació, el seu relleu per Antonio Cañizares preveu un retorn al passat, a les formes severes de García Gasco. La simpatia del nou arquebisbe pels postulats del PP és evident. La seua participació en actes públics i manifestacions contra algunes de les lleis impulsades pels governs socialistes de José Luis Rodríguez Zapatero va convertir-lo en un dels seus opositors més enèrgics.

Igualment, és un gran defensor de la unitat d'Espanya, sense embuts. En la seua missiva als valencians ha dit que a l'Estat “tots hi cabem” i que aquest “desafiament”, el que prové de Catalunya, “també és un gran desafia-

ment per a l'Església". "Em dol Espanya", ha confessat.

El 2 de maig d'enguany, el diari *La Vanguardia* va anunciar que el Vaticà es plantejava el nom d'Antonio Cañizares com a possible substitut de l'actual arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, que també ha d'abandonar aviat la seua responsabilitat al capdavant de la diòcesi. Un rumor que no va passar d'això, però que va despertar la resposta contundent del col·lectiu Església Oberta, que va emetre un comunicat en què assegurava que "Cañizares representa tot allò que s'oposa al que la majoria de catòlics de Catalunya vol per a l'Església del seu país". "El rebuig que suscitaria en la societat catalana, més enllà del món catòlic, seria molt gran i perjudicaria greument el prestigi de l'Església catalana. Una decisió d'aquest tipus podria situar l'Església catalana fora del debat polític i social, i fins i tot arribar a considerar la institució eclesiàstica com a instrument al servei d'uns interessos aliens als del país", remarcava aquest grup de catòlics catalans.

Francesc Romeu és capellà, periodista i rector de la parròquia de Santa Maria del Taulat i Sant Bernat, a Barcelona. A més, exerceix com a professor de periodisme a la Universitat Ramon Llull i sempre va considerar "molt impossible" que Cañizares acabara a Barcelona. "Tothom donava per fet que aniria a Madrid", explica, "però en cas de no anar-hi, l'opció de Barcelona semblava igualment esbojarrada." A Romeu, el conservadorisme de Cañizares li fa "por", i troba que el papa Francesc ha volgut desempallegar-se'n amb l'oportunitat d'oferir-li València. Sobre la missió de convertir València en un altre Milà, aquest capellà observa que "sens dubte, València disposa de molts centres d'estudi i té un dels seminaris més plens, però li manca la punta de modernitat de Milà. L'Església valenciana és molt més endarrerida que no aquella, i l'arribada de Cañizares difícilment capgirarà això".

Honori Pasqual, també capellà, pertany al Grup de Rectors del Dissabte, un col·lectiu valencià de tendència progressista que encara no s'ha pronunciat de manera oficial sobre el nomenament de Cañizares. A títol personal, però, Pasqual saluda la "manera tan reeixida

El cardenal Antonio Cañizares, nou arquebisbe de València, en una celebració eucarística al Panamà, el febrer passat.

com ha tancat l'era Rouco" el papa Francesc amb la designació d'Osoro com a substitut seu a Madrid. "Hi ha molta corrupció en l'esfera política, i calia un arquebisbe amb una visió més social i més crítica, en general."

"A València, de la nostra banda, allò que ens cal és un bisbe que introduïska, per fi, el valencià a la litúrgia", opina Pasqual, que troba a faltar "més democràcia en l'Església perquè aquesta siga més representativa i evite les

imposicions, que de vegades provoquen l'arribada de paracaigudistes a les nostres diòcesis". En aquest sentit, l'aterratge de Cañizares li sembla "un retorn a Benet XVI i a García Gasco", un regal que també consideren immrescut. "Esperàvem un bisbe de la línia de Francesc. Ha estat una sorpresa bastant negativa, una certa decepció", sentència resignat.

Víctor Maceda